

Näkökulmia luvun 19 tehtäviin ja kuviin

1. Miksi yhteiskunnalliset uudistukset Suomessa loppuivat jo 1820-luvulla?

- Kun Venäjä oli voittanut Ranskan sodassa, pidettiin Wienin kongressi vuosina 1814–1815.
- Wienin kongressista alkoi konservatismiin aikakausi.
- Aleksanteri I muuttui konservatiivisemmaksi, ja Venäjällä pelättiin nationalismia, mikä voimistui muualla Euroopassa ja aiheutti kapinoita – ei kuitenkaan Suomessa.
- Venäjällä ei ollut tarvetta enää lepytellä Suomea.

2. Miten Euroopan tapahtumat heijastuivat Suomeen 1800-luvun alkupuolella?

- Konservatismi voimistui Euroopassa ja se näkyi Suomessa.
- Valtiopäiviä ei kutsuttu koolle vuosina 1809–1863; valtioyön aika.
- Sensuuri kasvoi, eikä keisaria ja hallintoa saanut arvostella.
- Suomi ei halunnut ärsyttää Venäjää, koska pelättiin oman aseman huonontumista.
- Nationalismi voimistui Euroopassa ja kansallismieliset ajatukset tulivat Suomeenkin.
- Venäläiset hyväksyivät tämän, sillä se korosti eroa Ruotsista.
- Euroopassa sattuneiden kapinoiden seurauksena Suomessa kiristettiin sensuuria.
- Suomen sodalla ja Suomen liittämällä Venäjään oli selkeä kansainvälinen kytkös.

3. Ota kantaa väitteeseen: Tavallisen kansan elämä ei autonomian alkuvuosina juurikaan muuttunut.

Puolesta:

- Uudistukset päättyivät nopeasti, ja erityisesti maaseudulla venäläisten vaikutus oli vähäistä.
- Kansalle oli tärkeätä, että hallitsija huolehti alamaisistaan; hallitsijan kansallinen tausta ei ollut olennainen asia.

Vastaan:

- Armeijan lakkauttaminen ja se, että miehet eivät joutuneet sotaan, olivat isoja muutoksia.
- Väestön määrä kasvoi, ja kansa jakautui yhä selvemmin säätyläisiin ja rahvaaseen.

4. Miten nationalismi näkyi Suomessa 1800-luvun alkupuolella? (10 p.)

- Sivistyneistön keskuuteen levisi suomalaisuusaate eli fennomania.
- Tavallista kansaa alettiin ihannoimaan.
- Turun romantiikka romantisoi suomalaisuutta.
- Arwidsson yritti kehittää suomen kielen asemaa.
- Suomen kieltä tutkittiin, ja kansanperinteen kerääminen alkoi.
- Suomen kielen asema parantui, kun pääkaupunki ja yliopisto siirtyivät Helsinkiin.
- Aikakauden suurmiehet ja kulttuuripersoonat, kuten Lönnrot, Runeberg, Snellman ja Topelius, olivat korostetun nationalistisia.

5. Valitse yksi 1800-luvun alkupuolen kansallisista merkkihenkilöistä ja tutustu tarkemmin hänen toimintaansa ja tuotantoonsa. Pohdi, miksi hän on noussut kansalliseksi merkkihenkilöksi.

- Opiskelijan oma vastaus.

6. Katso Johan Knutsonin maalausta *Hevosmarkkinat Porvoossa (1845)*. Lue Åbo Underrättelser -lehden kirjoitus markkinoilta 21.9.1869.

a) Tulkitse maalausta. Mitä tietoa se antaa 1800-luvun markkinaelämästä?

- Paikalla on paljon sekalaista väkeä.
- Mukana on selvästi paremmin pukeutuneita ihmisiä ja myös tavallista kansaa.
- Ilmeisesti markkinoihin liittyi jonkinlaista riehumista, sillä ihmiset tappelevat keskenään.

b) Millä tavalla lehdessä kuvataan markkinoita?

- Lehden mukaan markkinat ovat olleet melko alkoholipitoisia tapahtumia ja ihmiset ovat olleet paikalla humalassa.

c) Vertaa maalauksen ja lehden kuvauksia markkinoista.

- Molempien lähteiden antama kuva on hyvin saman tyyppinen.
- Markkinoilla virtasi viina ja kun humalaiset kohtasivat markkinoilla, syntyi helposti riitoja.